[redacted]

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Openbaarmaken

28/11 CEZ
Bespr. 2 wekelijks

TER BESLISSING

[redacted]

Aan Minister van SZW

Datum
22 november 2022

[redacted]

nota

Kamerbrief Regioplan modernisering regelgeving kinderarbeid

[redacted]

Bijlage(n)
1

Aanleiding

- In het CD Gezond en Veilig Werken van 12 mei jl. heeft u toegezegd het rapport van Regioplan over modernisering regelgeving kinderarbeid, voorzien van uw reactie, na de zomer naar de TK te sturen.
- In de beleidsreactie wordt ook de afhandeling van de motie Kathmann/Maatoug over verbod op flitsbezorging < 16 jaar meegenomen.
- Bijgaand vind u een conceptbrief aan de TK. Hierin is de hoofdlijn van uw reactie op de nota van 8 september en de nota van 26 september verwerkt.
- Dit concept is intern afgestemd met WBJA, NLA en IZ en interdepartementaal met VWS (sport), OCW (influencers), EZK en J&V (recht op vergetelheid).
- Om uw reactie op Regioplan zoals door u toegezegd nog dit jaar naar de TK te kunnen sturen, dient het concept de laatste week van november aan sociale partners te worden voorgelegd via de Werkgroep Arbo en Vitaliteit (WAV) van de Stichting van de Arbeid (1 december) en de Regiegroep (7 december).

Geadviseerd besluit

- Gaat u akkoord met de conceptbrief en de voorstellen voor het aanpassen van wet- en regelgeving op korte en langere termijn?
- Gaat u akkoord met het voorleggen van dit concept (laatste week november) aan sociale partners?
- U wordt in deze nota tot slot expliciet gevraagd of u het stelsel met individuele ontheffingen wil handhaven gelet op enkele overwegingen met betrekking tot de handhaving.

Kernpunten

- Naar aanleiding van uw reactie op de eerdere nota's zijn enkele wijzigingen aangebracht in het maatregelenpakket. Uitgangspunt bij alle maatregelen is dat het beschermen van kinderen tegen te veel belasting door arbeid altijd voorop staat. In de beleidsreactie wordt een onderscheid gemaakt in wat op korte en wat op lange termijn wordt opgepakt en welke aanbevelingen wel of niet worden overgenomen.
- In lijn met de motie van Kathmann/Maatoug wordt in het eerste kwartaal van 2023 een verbod op flitsbezorging tot 16 jaar ingevoerd via aanpassing van de Nadere Regeling Kinderarbeid. Dit wordt nu verder uitgewerkt met WBJA en de Arbeidsinspectie.

- Voor bijbaantjes is na afstemming met WBJA voor 13-15-jarigen opgenomen dat zij tot 20.00 uur en op zondag mogen werken, maar alleen onder de voorwaarde dat de rust -en werktijden per dag en week gelijk blijven.
- Twee zaken worden later of in een breder traject opgepakt. Regioplan geeft voor deze onderwerpen wel een aantal handvatten, maar nadere uitwerking is nodig en complex. Dit geldt voor het regelgevend kader voor jonge influencers/jonge ondernemers en voor de ketenverantwoordelijkheid kinderarbeid.
    - Voor jonge influencers en jonge ondernemers geldt dat ook de door Regioplan geconsulteerde deskundigen niet tot overeenstemming konden komen over een normenkader. Gelet op de nadere uitwerking die gedaan moet worden voor jonge influencers/jonge ondernemers en de daarvoor benodigde capaciteit worden deze punten op de langere termijn opgepakt.
    - Het voorstel is om een mogelijke ketenverantwoordelijkheid voor kinderarbeid mee te nemen in de uitwerking van de Arbovisie, aangezien daarin ook aandacht is voor de rol van opdrachtgevers. Opgenomen is dat u de Kamer de tweede helft van 2023 informeert over de stand van zaken, zowel voor de wijzingen in wet -en regelgeving als de stappen en de termijnen die gezet zullen worden ter nadere uitwerking voor met name de jonge influencers/jonge ondernemers.
- U heeft aangegeven graag een recht op vergetelheid voor jonge influencers te willen. Dit ligt bij uw collega van Rechtsbescherming die voornemens is een wetsvoorstel om dit recht vanaf 12 jaar te regelen voor het kerstreces naar de TK te sturen.

Ontheffingen cultureel en artistiek werk

- Conform uw reactie op de eerdere nota is in de brief opgenomen dat u de aanbeveling van Regioplan om toe te gaan naar een stelsel waarin producenten die veel met kinderen werken 1 collectieve ontheffing aanvragen **niet** overneemt, maar het stelsel met individuele ontheffingen handhaaft.
- [redacted]
    - [redacted]
    - [redacted]
- [redacted]

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Brief rapport Regioplan	Akkoord en ter verzending	

[redacted]

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Openbaarmaken

5/10 CEG

TER VOORBEREIDING

[redacted]

Aan Minister van SZW

Datum
20 september 2022

[redacted]

nota

Reactie op nota onderzoek regioplan kinderarbeid

[redacted]

Uiterlijk bij
26 september 2022

Bijlage(n)
0

Aanleiding
U heeft een aantal vragen gesteld en opmerkingen geplaatst bij de nota 'Reactie rapport Regioplan modernisering kinderarbeid' van 8 september 2022.
In deze nota wordt hier een reactie op gegeven. Daarbij zijn een aantal vragen en opmerkingen samengenomen.

Geadviseerd besluit
De nota is ter voorbereiding van het gesprek met u 6 oktober a.s.

Kernpunten

Algemene vragen over de moderniseringsvoorstellen i.r.t. de bescherming van kinderen.

[redacted] *Gaat allereerst om die kinderen. Moderniseren mag niet leiden tot slechtere omstandigheden voor kinderen. En dan gelijk de vraag: als we toch moderniseren waarom niet ook aanscherpen waar nodig? Volgens mij moet je wel betuttelend willen zijn als het om kinderarbeid gaat (1.4) (2,2) (2.3)*

De bescherming van het kind staat inderdaad voorop. De voorstellen betreffen een modernisering van de wet – en regelgeving gelet op (maatschappelijke) ontwikkelingen. Er is over het algemeen geen sprake van versoepelingen. Uitgangspunt is ook om alleen te komen tot aanpassing van wet- en regelgeving als alle experts en partijen (werkgevers, vakbonden, NLA, ouders, kinderen) het erover eens zijn dat dit niet leidt tot extra risico's voor kinderen. Ook zijn op basis van overeenstemming tussen de experts en partijen voorstellen voor aanscherping van regelgeving gedaan om de bescherming uit te breiden. Samenvattend worden er meerdere voorstellen voor aanscherpingen van de regelgeving gedaan, één voorstel voor versoepeling en enkele voorstellen voor moderniseringen die neutraal zijn (zie bijlage voor een overzicht).

overkid ?!

Betrokkenheid IZ (1.1)
IZ is coördinerend voor het beleid kinderarbeid in internationaal verband. Met IZ is dan ook regelmatig contact over het internationale beleid en rapportageverplichtingen ten aanzien van kinderarbeid. Het internationale kader

(Europese regelgeving en ILO-verdragen) is in het onderzoek en de voorstellen een gegeven voor de modernisering.

Vragen m.b.t. de verschillende vormen van kinderarbeid

Gewone arbeid (bijbaantjes): voor- en tegenstanders van versoepelingen (zondag werken met gelijke rusttijd en tot 20.00 in plaats van 19.00 uur). (3.1,3.3)

Bijbaantjes zijn alleen mogelijk als er veilig en gezond gewerkt wordt, er voldoende rusttijd is en het niet ten koste van school gaat. Dit wordt ook gedeeld door partijen (waaronder kinderen en ouders). Nu mogen 15-jarigen alleen onder strikte voorwaarden op zondag werken en tot 19 uur in de avond op schooldagen. Per schooldag mag maximaal 2 uur gewerkt worden en maximaal 12 uur in een schoolweek.

In de voorstellen over de bijbaantjes gaat het niet om versoepelingen als wel om modernisering, waarbij er in aantallen uren niet méér gewerkt mag worden maar het er om gaat dat op andere momenten gewerkt mag worden.

Met betrekking tot 15-jarigen op zondag werken: Het voorstel sluit aan bij de maatschappelijke ontwikkelingen waarbij op zondag werken steeds meer ingeburgerd is in onder meer horeca en detailhandeling (in cao's) gelijkgeschakeld is met andere dagen. De rusttijd blijft gelijk doordat bij werken op zondag de zaterdag ervoor vrij moet zijn.
Met betrekking tot bijbaantjes van 15-jarigen tot 20 uur in plaats van tot 19 uur: het is niet ongebruikelijk dat de wat oudere kinderen (15-jarigen) door de week allerlei (sport)activiteiten ontplooien na 19.00 uur. De werktijd en rusttijd blijft in omvang gelijk doordat de jongere een uur later gaat werken als hij tot 20.00 uur werkt.

De werktijd en rusttijd blijven dus met de voorstellen in omvang gelijk. Dit sluit aan bij de wens van vakbonden en de NLA die de nadruk leggen op voldoende rusttijd en waarschuwen voor een overschatting van wat kinderen aankunnen.

Je ziet 15-jarigen nu wel als runners in cafés waar alcohol wordt geschonken. Maar dan mogen zij het kennelijk niet serveren. Maar werken wel in die sfeer. Is dit toegestaan? En blijft dit toegestaan? Wat is definitie stage (3.2, 3.8)

Nee, dit is niet toegestaan en dat blijft ook niet toegestaan. Het werken in de horeca waar alcohol wordt geschonken is verboden op grond van de Arbeidstijdenwet (ATW) voor kinderen tot 16 jaar. Dit brengt namelijk risico's met zich mee op agressie en geweld. Wel is het op grond van de Alcoholwet mogelijk dat 14-en 15- jarigen tijdens een stage in de horeca alcohol schenken als dit onder begeleiding gebeurt. Dit mag dan alleen in het kader van een stage in het VMBO. Daarvoor dient het bedrijf een stageovereenkomst met de school af te sluiten die ook getekend dient te worden door de ouders/verzorgers van het kind.

Flitsbezorging: [redacted] Mag dus bv de apotheek nog wel de fietsende buurjongens gebruiken? (3.4)

Een verbod voor [redacted] flitsbezorging, zal nadrukkelijk geen bezorgdiensten tot 16 jaar uitsluiten waarbij de combinatie van tijdsdruk (binnen

10 minuten bij klant) en druk verkeer niet geldt. De [redacted] folderbezorging of krantenbezorging blijft dus mogelijk.

Artistiek werk: versoepeling ontheffingen: Bespreken. Waarom niet en en? Dus beter handhaafbaar maken voor NLA en tegelijkertijd gewoon ontheffing moeten aanvragen elke keer voor 13-jarigen en jonger!! (3.5)

In het huidige systeem is het verplicht voor *elk optreden* een ontheffing aan te vragen bij de NLA voor kinderen jonger dan 13 jaar (ongeveer 1600 ontheffingen jaarlijks). Dit is een administratief systeem waarbij digitaal een formulier wordt ingevuld. Ongeveer 99% van de aanvragen wordt goedgekeurd. [redacted] De ervaring van de NLA is dat producenten die veel met kinderen werken het goed regelen voor de kinderen.

Het voorstel is over te gaan op een andere werkwijze met ontheffingen om juist de bescherming van het kind te verbeteren. Een ontheffing moet door de wijziging voortaan worden aangevraagd voor een minimaal aantal optredens (voor een enkel optreden niet) en producenten die veel met kinderen werken vragen één vergunning aan en niet per individueel kind. [redacted]

Artistiek werk: werk- en rusttijden: Dus een 10-jarige mag 240 dagen optreden? Dat lijkt me erg veel. 48 weken van 5 dagen. Ik kan me niet voorstellen dat dat niet ten koste van school, sociaal leven en ontwikkeling gaat. (3.6)
Misschien begrijp ik het voorstel verkeerd: maar willen we 10-15-jarige meer dan 48 weken per jaar gaan laten werken? En de producenten zijn natuurlijk voor. (3.7)

Een 10-jarige mag *niet* 240 dagen optreden, maar *maximaal* 24 dagen per jaar[1]. Dit maximale aantal dagen geldt voor kinderen van 7-12 jaar (ontheffing aanvragen bij NLA) en 13, 14 en 15 jaar (geen ontheffing nodig) en is dus voor alle kinderen ongeacht de leeftijd hetzelfde.
Het voorstel is om voor de wat oudere kinderen, vanaf 10 jaar, te kijken naar een gering aantal extra speeldagen (zeker geen verdubbeling van de huidige 24). [redacted]

Dit is de enige (gedeeltelijke) versoepeling die wordt voorgesteld op basis van de volgende onderbouwing. Uit het onderzoek komt dat kinderen het werk en de werkomgeving leuk vinden, de schoolresultaten niet beïnvloed worden en de

[1] Als een kind 10 jaar is mag het maximaal 24 dagen spelen in een voorstelling of film. Zijn deze 24 speeldagen in een paar maanden na een film of musicalrol 'gebruikt, (waarbij ook bij 1 of 2 uur optreden op een dag er een speeldag is 'gebruikt'), dan mag het kind niet meer optreden. Pas bij de 11e verjaardag, zijn er maximaal 24 speeldagen mogelijk mits de NLA daarvoor aan de werkgever een ontheffing heeft verleend.

risico's voor het kind beperkt zijn. Vooral voor de wat oudere kinderen lijkt het maximale aantal speeldagen nu beperkend. Een optreden van een uurtje telt namelijk ook al als een speeldag, waardoor de 24 speeldagen snel bereikt kunnen zijn. Een kind mag dan geen optredens meer doen dat jaar (tot de volgende verjaardag). Ook de grens voor het maximaal aantal uren per dag (4 uur inclusief repetities voor kinderen van 7-12 jaar), lijkt soms ook beperkend. Een voorbeeld genoemd door Regioplan is dat het kind voor een uurtje terug moet komen om het project af te kunnen afronden hetgeen belastend kan zijn voor het kind. Voorstel is om dit met de werkgroep nader te onderzoeken.

Normen voor jonge ondernemers en influencers: Ja dat moet zeker, maar dan moet dat normenkader er wel goed uitzien. Wat is het nu? En hoe zou het moeten zijn? Wat zijn de huidige risico's voor de kinderen en hoe ondervangt dit normen-kader die? En denken vanuit belang en bescherming kind. Hoeveel vrijheid krijgen kind influencers dan. Kind vloggers is een verdienmodel. (2.2., 2.4, 4.3 t/m 4.6)

De normale regels voor kinderarbeid (tot 12 jaar niet werken, en regels voor soort arbeid en werk –en rusttijden voor 13-,14- en 15-jarigen) gelden nu alleen voor jonge influencers/jonge ondernemers wanneer ze onder gezag of op basis van een overeenkomst werken. Dat kan als hun ouders een overeenkomst hebben afgesloten met een commerciële partij, of als kinderen rechtstreeks voor zo'n partij werken. Zeker wanneer er afspraken over betaling (in geld of natura) zijn gemaakt zal daar een overeenkomst aan ten grondslag liggen.

In veruit de meeste gevallen is echter geen sprake van een arbeidsovereenkomst tussen de jonge influencer/jonge ondernemer en een bedrijf en is gezag (van een opdrachtgever) niet vast te stellen. Vooral hierdoor gelden op dit moment dan niet dezelfde regels als voor kinderen die een bijbaan hebben of meedoen aan uitvoeringen. Ook is niet altijd duidelijk waar de grens tussen hobby (geen regelgeving) en werk ligt. Influencen of ondernemen is moeilijker vast te stellen dan een aantal optredens, ook bijv. omdat het vaak vanuit huis gebeurt.

Of het nu om hobby of werk gaat, altijd is de ouder of voogd verantwoordelijk om erop toe te zien dat het kind niet te veel werkt en het werken geen negatieve invloed op het kind heeft. Het opnemen van de content voor de jonge influencer vindt vaak plaats in de privésfeer en in de meeste gevallen beschikken kinderen en ouders zelf over de regie en tijd. Ouders, die verantwoordelijk zijn voor de bescherming van hun kind, kunnen echter ook druk uitoefenen op kinderen om content te plaatsen of mee te doen in een familievlog. Ouders kunnen ook druk uitoefenen op kinderen om een bedrijfje te starten.
Influencing kent reële risico's zoals het 'altijd aan staan', veel thuiswerk waardoor mensen in de omgeving ook veel minder misstanden kunnen signaleren, exposure en naamsbekendheid met ook negatieve reacties en internetdata die verzameld wordt van jonge influencers en van volgers. Jonge ondernemers doen weliswaar ondernemersvaardigheden op, maar kunnen ook onder druk staan om succesvol te zijn.

Het voorstel is om, in lijn met Frankrijk, voor jonge ondernemers en influencers ook het normenkader van artistiek werk toe te passen. Dit is veel strikter dan het huidige kader. Tot 13 jaar zou, vanuit het belang van bescherming van het kind, bijvoorbeeld gewerkt kunnen worden met ontheffingen of meldingen bij de NLA zoals bij artistiek werk, in combinatie met informatieverstrekking over de risico's

voor ouder en kind. Om commerciële werkzaamheid/activiteit en hobby duidelijker van elkaar te onderscheiden zou aangesloten kunnen worden bij de Mediawet, waarbij vanaf 500.000 volgers moet worden aangegeven dat er reclame wordt gemaakt. Op dat moment is het zeker commercieel. Met WBJA en NLA zal hier, mede in afstemming met OCW, ingezet worden op de uitwerking van het normenkader voor jonge influencers/jonge ondernemers. Het kader moet handhaafbaar zijn en gericht op het aanpakken van de excessen.
Er ligt ook een direct verband met de ketenverantwoordelijkheid. Het begrip 'verantwoordelijk persoon' in de ATW verwijst nu alleen naar de ouder/voogd of de directe werkgever. Bezien wordt of het mogelijk is om dit begrip uit te breiden zodat de (hoofd) opdrachtgever/producent[2] (niet zijnde de directe werkgever) of andere werkgevers in de keten ook verantwoordelijk kunnen worden gesteld voor de bescherming van het kind.
Het betreft overigens een complex traject

Protocol kinderbegeleiding: Niet alleen in overleg met producenten, ook met ouders en verenigingen van bv kinderen waar het mis is gegaan. (5.2)

Deze partijen zullen bij de verdere uitwerking worden betrokken.

Recht op vergetelheid kind: Maar waarom niet als apart recht? Vind ik best mooi. (5.3)

Het zou gaan om een specifieke toepassing van het recht op vergetelheid. Momenteel is dat recht opgenomen in de AVG. In Nederland is dan wel toestemming van de ouders nodig. Op het moment dat de belangen van de ouders (familievlog bijvoorbeeld) anders liggen dan die van het kind, kan dit recht voor het kind mogelijk een goede toevoeging zijn. Om het recht op vergetelheid voor het kind te regelen is afstemming met J&V nodig die over de betreffende wetgeving gaat. Wij zullen in overleg met J&V treden om te bezien hoe zij aankijken tegen de mogelijkheid om in de AVG op te nemen dat het kind zelf verzoekt om gegevens te verwijderen als er tegenstrijdige belangen zijn tussen ouder en kind.

Geblokkeerde rekening kind: Heeft het onderzoek specifiek uitgezocht of dit een probleem is en komt eruit dat het dit niet is, of is het niet onderzocht en daarom geeft niet aan? (5.4)

Regioplan heeft dit niet onderzocht. Dit is ook niet uit gesprekken gekomen die in het kader van het onderzoek hebben plaatsgevonden. Regioplan doet het voorstel alleen omdat mogelijk zou kunnen dat verdiensten soms helemaal niet aan het kind toekomen en omdat dit in Frankrijk en België zo is geregeld. Daarbij gaat het wel om stortingen bij de overheid en niet om een privaat systeem.

[2] Daarbij kan het gaan om de producent die de filmpjes maakt, maar ook de ouder die via internet (influencer/vlogger) promotie maakt voor kleren/sieraden door kind/kinderen.

Bijlage: Schema modernisering kinderarbeid

Datum
20 september 2022

[redacted]

In de onderstaande tabel staat een samenvatting van de voorstellen, de wet- en regelgeving en de termijnen.

Modernisering	**Wet- en regelgeving**	**Inwerking-Treding**
Overnemen		
Gewone arbeid (bijbaan/vakantiewerk) Nu: 15-jarigen alleen onder strikte voorwaarden zondag werken, tot 19.00 uur tijdens een schoolweek, maximaal 2 uur op een schooldag en maximaal 12 uur in een schoolweek. Voorstel: 15-jarigen: werken op zondag, maar zaterdag dan vrij: totale rust en werktijd gelijk. 15-jarigen: tot 20.00 uur tijdens schoolweek in plaats van 19.00 uur. Wel later beginnen met werk zodat rust en werktijd gelijk blijven.	Nadere regelgeving Kinderarbeid (NRK)	2023.
Beperking/verbod koerierswerk Nu: geen verbod koerierswerk tot 16 jaar, wel verbod maaltijdbezorging (zelfstandig, commercieel en onder tijdsdruk met vervoermiddel door druk verkeer). Voorstel: Verbod [redacted]/flitsbezorging tot 16 jaar, zelfstandig en commercieel, onder tijdsdruk met vervoermiddel door druk verkeer. Bezorging [redacted] folders en kranten blijft mogelijk tot 16 jaar: geen combinatie tijdsdruk en druk verkeer.	Nadere Regelgeving kinderarbeid (NRK)	2023
Artistiek werk: andere werkwijze ontheffingen Nu: werkgever moet voor ieder individueel optreden kind tot 13 jaar ontheffing NLA vragen: [redacted] Voorstel: andere werkwijze ontheffingen tot 13 jaar [redacted] Voorstel: 1) geen ontheffing voor wel eens een enkel optreden, regelmatig dan wel ontheffing; en 2) ontheffing per werkgever die veel met kinderen werkt. [redacted]	Beleidsregel inzake ontheffing verbod van kinderarbeid (BOVK)	2023
Artistiek werk: Nu: maximaal 24 dagen per jaar en maximaal aantal uren per dag (voor 10 jaar 4 uur inclusief repetities). Dit werkt nu beperkend voor oudere kinderen (vanaf 10 jaar).	BOVK voor kinderen tot 13 jaar en NRK voor kinderen van 13-15 jaar.	2023

Voorstel: alleen voor kinderen van 10-12 jaar en 13-15 kijken naar beperkt aantal extra speeldagen en naar mogelijke ruimte in maximaal aantal te spelen uren op een dag ivm de verdeling over de dagen		
Informatievoorziening. Nu: versnipperde informatie over wet – en regelgeving vormen kinderarbeid. Voorstel: verbeteren informatie aan werkgevers, ouders en kinderen over wet – en regelgeving alle vormen van kinderarbeid.	N.v.t.	
Jonge topsporters: Nu: alleen zelfregulering. Voorstel: VWS ontwikkelt strategisch kader voor sociaal veilige omgeving met topsportsector en gemeentenen neemt daarbij de aanbevelingen van Regioplan meer overheidssturing mee.	VWS	2e kwartaal 2023
Nader onderzoeken		
Beperking: normenkader jonge influencers/jonge ondernemers Nu: jonge influencers/jonge ondernemers met arbeidsovereenkomst of overeenkomst van opdracht onder regelgeving kinderarbeid (gewone arbeid/bijbaantjes). Voorstel: Jonge Influencers/jonge ondernemers onder normenkader artistiek werk brengen. Dit is veel strikter met aantal dagen en uren. Om commercieel en hobby te kunnen scheiden, aansluiting zoeken bij Nieuwe Mediawet (vanaf 500.000 volgers).	Nadere regelgeving kinderarbeid	
Ketenverantwoordelijkheid Nu: begrip 'verantwoordelijk persoon' in ATW te beperkt gedefinieerd (ouder/voogd en directe werkgever) hetgeen handhaving bemoeilijkt. Voorstel: onderzoeken verbreding verantwoordelijk persoon naar (hoofd)opdrachtgever/producent om ook deze partijen in de keten juridisch verantwoordelijk te kunnen stellen voor bescherming kind. Verbetert de handhaving.	Arbeidstijdenwet (ATW)	
Protocol kinderbegeleiding Nu: zelfregulering begeleiding en sociale veiligheid; twijfels over kwaliteit.	Zelfregulering	2023

Voorstel: in overleg met ouders, kinderen en producenten uitwerken van nadere kwaliteitseisen begeleiding kinderen bij artistiek werk en verkennen verbeteren sociale veiligheid.		
Recht op vergetelheid kind: Nu: kind kan alleen via ouder verzoek doen om filmpjes/persoonsgegevens te verwijderen (AVG). Voorstel: in overleg met J&V treden om mogelijkheid op te nemen in AVG dat kind zelf verzoekt om gegevens te verwijderen als er tegenstrijdige belangen zijn tussen ouder en kind.		
Geblokkeerde rekening kind: Nu: geblokkeerde rekening kan, maar geen verplichting. Regioplan heeft hier geen onderzoek naar gedaan. België en Frankijk kennen wel geblokkeerde rekening bij de overheid voor artistieke kinderen en jonge influencers (alleen Frankrijk). Voorstel: niet overnemen: niet duidelijk is of dit in Nederland een issue is. Dit is ook niet uit gesprekken gekomen die Regioplan heeft gevoerd.		

[redacted]

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Min SZW

Mooie set gevonden!

14/2 CT
Graag nog even wat verdiepen (wg ruim voor recs)

[redacted]

[redacted]

Datum
19 december 2022

Onze referentie

Vragen Kinderarbeid / jonge influencers

cc BE, C

Aanleiding
U heeft (overleg 5 december met de NLA en G&VW) verzocht meer duidelijkheid te geven over het systeem van *ontheffingen* voor cultureel en artistiek werk van kinderen tot 13 jaar: heeft het collectieve systeem (per producent) meerwaarde voor het kind ten opzichte van het systeem van individuele ontheffingen (per kind in een productie)?
U heeft ook aangegeven dat zeker ingezet moet worden op *jonge influencers*: wat gaan we op welke termijn doen om deze groep beter te beschermen?

Dit memo gaat ter informatie in op het systeem van ontheffingen en op jonge influencers (aanpak en planning). Bijgevoegd is een planning van alle maatregelen ten aanzien van kinderarbeid zoals opgenomen in de brief aan de TK.

Ter informatie

- Het stelsel met individuele ontheffingen voor cultureel en artistieke kinderarbeid blijft conform uw wens gehandhaafd. En dus geen collectieve ontheffingen [redacted]
  Het onderzoeksrapport van Regioplan adviseert een systeem van collectieve ontheffingen. [redacted] de NLA ten aanzien van dit advies aan dat een systeem van collectieve ontheffingen geen meerwaarde heeft voor de handhaving van de risico's voor het kind. Zie toelichting door NLA op pagina 2.

  dat verwondert ons al

- Voor jonge influencers zijn aanpak en planning om te komen tot een normenkader nader uitgewerkt. Zie toelichting op pagina 3.

- In de bijgevoegde conceptbrief aan de TK over kinderarbeid zijn uw opmerkingen (bij nota van 8 september) verwerkt. Zowel de versie met wijzigingen als een schone versie zijn bijgevoegd.

- De conceptbrief wordt informeel voorgelegd aan sociale partners in de Werkgroep Arbeid en Vitaliteit (WAV) van 9 februari en daarna indien nodig aan de Regiegroep. Na verwerking van de input van sociale partners wordt de brief aan u voorgelegd voor verzending aan de TK samen met het onderzoek van Regioplan.

- Mocht u nog vragen of opmerkingen hebben naar aanleiding van deze memo of de conceptbrief dan kan dit aan de orde komen in uw PO met de directeur G&VW van 15 februari as.

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Datum
19 december 2022

Onze referentie

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Datum
19 december 2022

Onze referentie

Een systeem van collectieve ontheffingen
Regioplan stelt voor om over te gaan op collectieve ontheffing: producenten die veel met kinderen werken vragen één ontheffing aan. De Arbeidsinspectie zou zich volgens Regioplan dan veel meer kunnen richten op aanvragers die de grenzen van kinderen onvoldoende respecteren. Zeker als een nieuw systeem van ontheffingen gecombineerd wordt met extra eisen voor het verlenen van een ontheffing.

Een dergelijk systeem van collectieve ontheffingen voor artistieke kinderen/uitvoeringen tot 13 jaar heeft echter geen meerwaarde. Belangrijkste reden is dat bij zo'n systeem niet het individuele kind centraal staat, maar een specifiek bedrijf. Dit sluit niet aan op de doelen van de regelgeving: bescherming van de rechten en belastbaarheid van het (jonge) kind.
Daar komt nog bij dat het aanvraagproces nu al grotendeels geautomatiseerd verloopt. De Arbeidsinspectie bespaart in een dergelijk systeem van collectieve ontheffingen dan ook geen capaciteit en krijgt bovendien niet méér zicht op producenten en zeker niet op die producenten die zich niet melden (c.q. geen ontheffing aanvragen). Dit betekent kortweg dat dit systeem geen meerwaarde heeft in de handhaving van de risico's voor het kind.

[redacted]

Young influencing (toelichting G&VW)

Duiding probleem:
De huidige regels voor kinderarbeid passen niet goed voor jonge influencers:

- Bij jonge influencers is vaak geen werkgever betrokken. Gevolg is dat de huidige regels niet adequaat zijn; meestal worden geen ontheffingen aangevraagd.[1] en de handhaving is lastig (wie kan worden aangesproken als werkgever, wat is de rol van ouders?).
- De arbeid vindt thuis plaats, is minder georganiseerd en niet zichtbaar.
- Onduidelijk is wanneer er sprake is van arbeid (wanneer gaat het bijv. om een hobby en wanneer wordt het dan werk). Ook is de vraag wanneer het werk start en eindigt (hoeveel uren werkt een kind feitelijk en wanneer?).

Aanpak.
In de brief aan de TK geeft u aan dat u een aantal dingen gaat doen om dit probleem aan te pakken. Hieronder worden deze zaken verder ingevuld (aanpak, planning):

[1] Ook voor kinderen tot 13 jaar moet de werkgever volgens de huidige regelgeving voor een uitvoering op internet een ontheffing aanvragen

a. Vastleggen van een normenkader in wet- en regelgeving voor kinderarbeid door jonge influencers.
   Planning: 2023 verkenning mogelijk normenkader inclusief de rol van de ouders op basis van advies experts
   2024 afhankelijk van uitkomst van de verkenning volgt vastlegging in regelgeving

b. Beter informeren van alle betrokkenen bij kinderarbeid, specifiek de jonge influencers/jonge ondernemers en hun ouders over de regels die voor hen gelden en risico's die er zijn.
   Planning: 2023 ontwikkelen informatieproducten

c. Verduidelijken van de verantwoordelijkheden voor kinderarbeid in wet- en regelgeving, en dus ook de verantwoordelijkheden rond jonge influencers.
   Planning: 2024 e.v.: uit te werken in de arbovisie en beleidsagenda's

ad a.
Met name de ontwikkeling van een normenkader (a) is complex. De onderzoekers hebben hier geen concreet voorstel voor gedaan. Uren zoals gedefinieerd in cultureel en artistiek werk zijn niet zomaar toe te passen en te handhaven: het werk is minder georganiseerd en niet zichtbaar (o.a. achter de voordeur en wanneer start en eindigt het werk). De volgende aanpak wordt voorgesteld:

Ontwikkeling normenkader jonge influencers samen met deskundigen.
- Definiëren wanneer er sprake is van kinderarbeid door jonge influencers:
  - Alleen commerciële activiteiten vallen onder de normen.
  - Hierbij wordt een ondergrens vastgelegd aan de hand van aantallen volgers en/of bedragen die verdiend worden.
- Normen ontwikkelen voor jonge influencers. Hierbij wordt mede gekeken naar het kader voor culturele en artistieke kinderarbeid, waarbij er onder andere een verschil is tussen leeftijden (hoe ouder hoe meer een kind mag werken).
- Handhaving: Ook de handhaving van het te ontwikkelen normenkader moet nader worden uitgewerkt, inclusief de rol van ouders.

Aanpak ontwikkeling normenkader:
- We richten ons bij het reguleren van kinderarbeid door jonge influencers in eerste instantie op het voorkomen en aanpakken van de grotere misstanden; kinderen die mogelijk als 'verdienmodel' ingezet worden (bijvoorbeeld in familievlogs). Bezien wordt of het mogelijk is de groep jonge influencers waar sprake is van 'werk' nog beter in beeld te brengen, er is bijv. nog weinig informatie voorhanden over de omvang van deze groep.
- Juist omdat het ontwikkelen van een normenkader voor jonge influencers complex is wordt extra kennis en capaciteit ingezet door externe deskundigen te vragen om in 2023 een nadere verkenning te doen van een concreet normenkader inclusief de rol van de ouders dat vertaald kan worden in wet -en regelgeving.
- In de eerste helft 2024 wordt de Kamer geïnformeerd over de uitkomsten van de nadere verkenning van het normenkader en over de vervolgstappen. Afhankelijk van de precieze uitkomsten wordt een traject ingezet voor vastlegging in regelgeving.

Staan die Rue eventueel in brief?

Planning uitwerking kinderarbeid

Wat?	**Planning**
Introductie verbod op **flitsbezorging** <16 jaar	2e kwartaal 2023
Beperkte aanpassing nadere regelgeving Kinderarbeid -13- en 14-jarigen op zondag werken, met gelijkblijvende totale rusttijd in het weekend; -13-15-jarigen in schoolweek en 13-en 14-jarigen in vakantieweek tot 20.00 uur in plaats van 19.00 uur met gelijkblijvende totale rust- en werktijd.	2023
Vastleggen normenkader voor **young influencers:** Uitwerken normenkader voor jonge influencers, inclusief rol ouders t.b.v. aanpassing wet- en regelgeving.	2023/2024
Verduidelijken **verantwoordelijkheden kinderarbeid**, bezien mogelijke ketenverantwoordelijkheid opdrachtgevers als onderdeel uitwerking Arbovisie.	2024 e.v.
Verbeteren **informatievoorziening** over regelgeving kinderarbeid aan kinderen, ouders, werkgevers.	2023 -2024
Protocol kinderbegeleiding: uitwerken **kwaliteitseisen begeleiding kunstkinderen** met ouders, kinderen en producenten.	2023
Andere departementen:	
J&V: introductie recht op vergetelheid kind.	2024 (2 december 2022 wetsvoorstel aan TK verzonden)
VWS: jonge topsporters: ontwikkeling kader voor sociaal veilige omgeving.	Eerste helft 2023

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Openbaarmaken

TER BESLISSING

Aan Minister van SZW

Datum
8 september 2022

Onze referentie
2022-0000187964

Bijlage(n)
2

nota

Reactie rapport Regioplan modernisering regelgeving kinderarbeid

Aanleiding

- In opdracht van SZW heeft Regioplan onderzoek verricht naar de mogelijkheden om binnen het internationale kader de regelgeving voor kinderarbeid aan de eisen van de moderne tijd aan te passen, zonder dat dit nadelige gevolgen heeft voor de gezondheid en ontwikkeling van kinderen (onderzoek is bijgevoegd).
- In het CD Gezond en Veilig Werken van 12 mei jongstleden heeft u toegezegd het rapport, voorzien van een kabinetsreactie, na de zomer naar de TK te sturen. In de kabinetsreactie wordt ook de afhandeling van de motie Kathmann/Maatoug over verbod op flitsbezorging < 16 jaar meegenomen.
- Deze nota geeft de beleidsmatige weging van de aanbevelingen weer evenals het proces voor het opstellen van uw reactie op het rapport. De nota is afgestemd met WBJA en NLA.

Geadviseerd besluit

Graag vernemen wij uw reactie op onderstaand voorstel hoe in grote lijnen om te gaan om met de uitkomsten van het rapport Modernisering Kinderarbeid. De toelichting op de voorstellen vindt u verderop in de nota. In bijlage 1 is een samenvattend overzicht opgenomen, met ook het verschil tussen de huidige wetgeving en de voorstellen.

1. Een deel van de aanbevelingen zijn concrete voorgestelde aanpassingen voor regelgeving. Kunt u instemmen met het overnemen van de volgende moderniseringsvoorstellen voor kinderarbeid:
   - Voor 15 jarigen: zondag werken toestaan -waarbij de totale rusttijd in een weekend gelijk blijft- en tot 20.00 uur 's avonds toestaan (nu 19.00 uur tijdens schoolweek).
   - Er komt een verbod op koerierswerk tot 16 jaar waarbij commercieel, onder hoge tijdsdruk deelgenomen wordt aan verkeer (invulling motie Kathmann/Maatoug).
   - Geen ontheffing meer voor kinderen tot 13 jaar die incidenteel optreden. Werkgevers die met veel kinderen werken (zoals bijvoorbeeld bij musicals) hoeven voortaan slechts 1 ontheffing aan te vragen, met strengere eisen i.v.m. goed werkgeverschap.
   - Versoepeling in werk– en rusttijden artistiek werk voor kinderen van 10-12 en 13-15 jaar.

   Deze wijzigingen vergen aanpassing van de Nadere regeling kinderarbeid resp. de Beleidsregel inzake ontheffing verbod van kinderarbeid 2016. Beoogde inwerkingtreding: in 2023.

2-1

2-2

2. Een deel van de aanbevelingen is gericht op het uitvoeren van nader onderzoek. Gaat u akkoord met het verder onderzoeken en uitwerken van de volgende voorstellen van de onderzoekers:
   - Normering arbeid door jonge ondernemers en influencers: zoveel mogelijk toepassen normenkader artistiek werk.
   - Vastleggen/verduidelijken verantwoordelijkheden in de keten als het gaat om kinderarbeid (in Arbeidstijdenwet).
   - Aanpassing protocol kinderbegeleiding (van sector zelf): in overleg met producenten bezien of nadere kwaliteitseisen voor de begeleiding van kinderen bij artistiek werk kunnen worden opgesteld.

3. Gaat u verder akkoord met de volgende voorstellen:
   - De voorlichting over kinderarbeid (regels, risico's) aan ouders, werkgevers en kinderen wordt verbeterd (actie: SZW).
   - De aanbeveling tot regulering van een sociaal veilige en gezonde werk-omgeving voor jonge topsporters wordt opgepakt door VWS.

Als u hiermee akkoord bent, zal een conceptbrief aan de Tweede Kamer worden opgesteld met uw inhoudelijke reactie op het rapport.

Kernpunten onderzoek: aanleiding, opzet

- Kinderarbeid is de arbeid door kinderen t/m 15 jaar (bijlage 1: factsheet). Uitgangspunt is dat wetgeving t.a.v. kinderarbeid toekomstbestendig moet zijn. Daarnaast moet de regelgeving binnen het Europese kader en ILO-verdragen betreffende kinderarbeid blijven en mag werk geen negatieve invloed hebben op de mentale en fysieke gezondheid, veiligheid, ontwikkeling en schoolgang en schoolprestaties.
- Toenmalig Staatssecretaris Van Ark constateerde eerder dat aan de ene kant de huidige complexe regelgeving rond kinderarbeid 'betuttelend' lijkt (bijvoorbeeld zeer beperkt aantal uren voor artistiek werk of werken in het weekend). Daarnaast kun je je afvragen of alle regels met de opkomst van nieuwe vormen van kinderarbeid (jonge influencers en ondernemers) nog wel passend zijn (bijvoorbeeld waar ligt de grens tussen hobby en kinderarbeid). Aan de andere kant is diezelfde regelgeving niet strak genoeg bij artistiek werk en jonge influencers waar het gaat om de vraag wie ervoor verantwoordelijk gesteld kan worden dat een kind zijn arbeid op een gezonde en veilige wijze verricht. Dit belemmert de handhaving.
- Regioplan heeft breed gekeken naar de wet– en regelgeving voor kinderarbeid: Arbeidstijdenwet (ATW), de Nadere regeling kinderarbeid (NRK) en de Beleidsregel inzake ontheffing verbod van kinderarbeid 2016 (BOVK) die gelden voor o.a. artistiek werk. Het onderzoek is gebaseerd op literatuur en interviews met kinderen, ouders en deskundigen uit wetenschap (bijv. (media)pedagogen) en praktijk en kijkt ook naar regelgeving in het buitenland.

2-3

2-4

Voorstel voor modernisering op basis van aanbevelingen Regioplan

Hieronder zijn de voorstellen van Regioplan voor modernisering van de regels voor kinderarbeid opgenomen. De aanbevelingen van Regioplan zijn daarbij door ons ingedeeld in 'overnemen', 'nader uitwerken' en 'niet overnemen'.

Enkele aanbevelingen raken aan regelgeving van VWS (jonge (top)sporters) en OCW. De betreffende aanbevelingen worden door deze departementen opgepakt.

Overnemen:

Gewone arbeid/bijbaantjes en vakantiewerk:

- De onderzoekers concluderen dat de schoolprestaties door bijbaantjes en vakantiewerk niet negatief worden beïnvloed. Het ontbreekt echter wel aan

een eenduidig beeld bij geraadpleegde partijen voor versoepeling van werktijden[1].
- Zondag werken toestaan -waarbij totale rusttijd in het weekend gelijk blijft- en tot werken tot 20.00 uur 's avonds toestaan (nu 19.00 uur tijdens schoolweek) voor 15-jarigen wordt wel gedeeld door partijen. Verdere versoepelingen zoals kassawerk en in de horeca werken waar alcohol geschonken wordt voor 14-15-jarigen, liggen niet in de rede[2].
- Voorstel: alleen [redacted] regelgeving 15-jarigen (zondag werken en tot 20.00 uur tijdens schoolweek).

Flitsbezorging: *beperking of verbod* koerierswerk tot 16 jaar.
- Met opvolging van deze aanbeveling wordt invulling gegeven aan de motie Kathmann/Maatoug. Tegelijk is het voorstel om het verbod breder te formuleren dan alleen flitsbezorging en daarmee toekomstbestendig te maken. Op termijn kan immers weer een nieuw fenomeen qua bezorging onder tijdsdruk opkomen, waarbij dezelfde gevaren bestaan op ongelukken als nu bij flitsbezorging (en eerder maaltijdbezorging) van kinderen jonger dan 16 jaar.
- Voorstel: Verbod van koerierswerk tot 16 jaar, waarbij commercieel, onder hoge tijdsdruk aan druk verkeer deelgenomen wordt.

Artistiek werk: *Versoepeling* ontheffingen voor optredens voor kinderen tot 13 jaar in combinatie met extra eisen aan de ontheffing voor een werkgever bij de Arbeidsinspectie (BOVK: Beleidsregel inzake ontheffing van verbod van kinderarbeid).
- Voor ieder individueel optreden van kinderen tot 13 jaar is een ontheffing nodig van de NLA. Dit is met circa 1400 aanvragen per jaar arbeidsintensief voor de Arbeidsinspectie en de werkgever. Niet altijd is helder wie als werkgever/opdrachtgever aanspreekbaar is voor de NLA. De NLA wil dit daarom graag anders.
- Dit kan door voor kinderen tot 13 jaar in te voeren:
  1) geen ontheffing nodig bij incidentele optredens, alleen nog ontheffing bij meer dan een (nader te bepalen) aantal optredens
  2) één ontheffing op bedrijfsniveau, [redacted]
- Voorstel: versoepeling van regelgeving voor ontheffingen doorvoeren.

Artistiek werk en werk– en rusttijden: *Versoepeling* aansluitend bij de ontwikkeling van het kind.
- Het aantal speelbeurten (maximaal 24 dagen per leeftijdsjaar) evenals de werk- en rusttijden worden vooral voor kinderen vanaf 10 jaar als knellend ervaren door producenten, kinderen en ouders.
- Producenten geven aan dat de grens van het aantal speeldagen (24 per leeftijdsjaar) vooral voor deze oudere kinderen snel wordt bereikt. Uit het onderzoek blijkt dat kinderen het werk leuk vinden en dat de risico's t.a.v. school beperkt zijn.
- Voorstel: een versoepeling mogelijk maken in het aantal speeldagen en werk– en rusttijden voor vooral de wat oudere kinderen van 10-12 en 13-15. De versoepeling wordt afgestemd op de leeftijdscategorie in overleg met de producenten en enkele ouders en kinderen.

[1] Ouders zijn tevreden, kinderen en werkgevers willen meer; Arbeidsinspectie en bonden wijzen op de risico's

[2] Kassawerk is onveilig (geldwaarden); in de Alcoholwet (artikel 24, lid 3) is het voor kinderen jonger dan 16 jaar verboden te werken in de horeca gedurende de tijd dat er alcohol geschonken wordt. Enige uitzondering hierop voor 14-15-jarigen tijdens een stage.

3-1 3-2 3-3 3-4 3-5 3-6 3-7 3-8

4-1

Informatievoorziening: betere informatieproducten ontwikkelen (per direct)

- Werkgevers, ouders en kinderen zijn nu lang niet altijd op de hoogte van de geldende regelgeving t.a.v. leeftijd en risico's, en informatie is versnipperd.
- Voorstel: duidelijke informatieproducten ontwikkelen voor werkgevers, ouders en kinderen over de wet – en regelgeving voor alle vormen van kinderarbeid (bijv. via brochures en internet/arboportaal).

Jonge topsporters (beleid VWS): sociale veiligheid

- Uit het onderzoek volgt als aanbeveling meer regulering om kinderen in een sociaal veilige omgeving te laten sporten met goed opgeleide trainers. Het is tot nu toe aan de sector zelf om dit in te vullen.

4-2

- VWS wil in samenwerking met de sportsector en gemeenten een strategisch kader topsport voor 2023 opstellen. Het voorstel is dat VWS hierin de uitkomsten van het onderzoek door Regioplan meeneemt. De TK wordt in voorjaar 2023 hierover geïnformeerd door MLZ.
- Voorstel: De uitwerking aan VWS laten, als onderdeel van het strategisch kader topsport.

4-3

Nader onderzoeken:

Het onderzoek geeft niet op alle punten uitgewerkte voorstellen, bijvoorbeeld waar het gaat om normering van opkomende vormen van kinderarbeid zoals jonge ondernemers en jonge influencers. Regioplan doet geen concreet voorstel voor te hanteren normen, uit raadpleging van wetenschappelijke experts tijdens het onderzoek is geen eenduidig beeld naar voren gekomen. Nader onderzoek en uitwerking om meer informatie te krijgen is nodig om zo goed mogelijk te onderbouwen wanneer het bij jonge ondernemers en influencers gaat om een hobby en wanneer er sprake is van werk. De vraag is daarbij ook hoe ver de rol en verantwoordelijkheid van de overheid zich bij normering van arbeid door jonge ondernemers/influencers uitstrekt in relatie tot de verantwoordelijkheid van ouders.

4-4

Normen voor jonge ondernemers en influencers: beperking door zoveel mogelijk toepassen normenkader artistiek werk.

4-5

- Mede gelet op de eerdere verkenning van de Arbeidsinspectie over jonge influencers[3] en de risico's (altijd aan staan, negatieve reacties etc.) is de aanbeveling van Regioplan om het normenkader voor artistiek werk toe te passen op jonge influencers en jonge ondernemers. Er dient een systeem te komen voor ontheffingen/meldingen. Dit vergt ook uitwerking qua handhaving.

4-6

- Voorstel: bezien (mede in relatie tot nieuwe Mediawet van OCW ivm vloggers) of en hoe het mogelijk is om commerciële activiteiten van jonge ondernemers en influencers zoveel mogelijk onder wet- en regelgeving voor artistiek werk te brengen.

Verkenning introductie ketenverantwoordelijkheid kinderarbeid: *(wijziging ATW).*

- Het begrip 'verantwoordelijk persoon' (artikel 3.2 ATW) is nu beperkt gedefinieerd (dit is de werkgever, ouder of voogd). De handhaving wordt hierdoor bemoeilijkt voor alle vormen van kinderarbeid. De (hoofd) opdrachtgever/producent[4] (niet zijnde de directe werkgever) of andere werkgevers in de keten zijn nu juridisch niet verantwoordelijk te stellen, hetgeen geregeld leidt tot ontduiking c.q. ontbreken van een verantwoordelijk aanspreekpunt/opdrachtgever.
- Arbo breed is er nu geen wettelijke ketenverantwoordelijkheid.

---

[3] Inspectie SZW (2020). *Verkennend onderzoek jonge influencers.* Den Haag: Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

[4] Daarbij kan het gaan om de producent die de filmpjes maakt, maar ook de ouder die via internet (influencer/vlogger) promotie maakt voor kleren/sieraden door kind/kinderen.

5-1

- Voorstel: Onderzoeken of en zo ja hoe het begrip 'verantwoordelijk persoon' in de ATW kan worden uitgebreid, zodat verantwoordelijkheden in de keten worden vastgelegd cq verduidelijkt.

Protocol kinderbegeleiding artistiek werk aanpassen samen met producenten (FPN):

5-2

- Uit het onderzoek blijkt dat er twijfels zijn bij ouders over de kwaliteit van kinderbegeleiding. In regelgeving is enkel vastgelegd dat er goede begeleiding moet zijn. De sector heeft een protocol kinderbegeleiding opgesteld en controleert zelf de toepassing daarvan. Ook vragen de onderzoekers in het algemeen aandacht voor de sociale veiligheid van kinderen in het werk.
- Voorstel: Aanpassing protocol kinderbegeleiding artistiek werk: in overleg met producenten uitwerken van nadere kwaliteitseisen voor de begeleiding van kinderen en bezien wat nodig is om de sociale veiligheid in het werk te vergroten.

5-3

Niet overnemen:

Recht op vergetelheid kind: Voor jonge influencers wordt door Regioplan een recht op vergetelheid (bij spijt achteraf) door kind aanbevolen.

- Dit kan nu al via ouders namens kind op grond van AVG. Bovendien is het een lang en lastig proces met beperkt resultaat vanwege gedeelde filmpjes die dan toch op internet blijven.

Geblokkeerde rekening kind: (een deel van) de inkomsten verplicht op rekening van kind storten voor als het meerderjarig is

5-4

- Dit om te voorkomen dat het kind als verdienmodel gebruikt wordt.
- In Frankrijk moet dit bedrag gestort worden bij de Franse publieke financiële instelling (de staatsbank) waar ouders dus niet bij kunnen.
- In Nederland is geld vast te zetten voor een kind, maar ouders kunnen bij de rekening. Een BEM-[5]clausule voorkomt dit, maar daarvoor is kantonrechter nodig. Vraag is ook of het in Nederland wel zo'n belangrijk probleem is. Het onderzoek geeft dit namelijk niet aan. Voorstel is om deze aanbeveling niet over te nemen.

Politieke context

Tijdens het CD op 12 mei jl. bleek dat er ten aanzien van jonge flitsbezorgers bij PvdA de wens is om flitsbezorging (net zoals maaltijdbezorging) onder 16 jaar expliciet te verbieden. Kathman/Maatoug heeft een motie ingediend, die inmiddels is aangenomen. In de media en de TK is er veel aandacht geweest voor jonge influencers. U voert deze wens uit door aanpassing regelgeving in 2023.

[5] Belegging, Erfenis en andere gelden Minderjarigen

Bijlage: Schema modernisering kinderarbeid

Datum
14 september 2022

In de onderstaande tabel staat een samenvatting van de voorstellen, de wet- en regelgeving en de termijnen.

Versoepeling/beperking	**Wet- en regelgeving**	**Inwerking-treding**
Overnemen		
Gewone arbeid (bijbaan/vakantiewerk) Nu: 15-jarigen alleen onder strikte voorwaarden zondag werken en tot 19 uur tijdens een schoolweek. Voorstel: werktijden15-jarigen (werken op zondag met behoud totale rusttijd en tot 20.00 uur tijdens schoolweek).	Nadere regelgeving Kinderarbeid (NRK)	2023.
Beperking/verbod koerierswerk Nu: geen verbod koerierswerk tot 16 jaar, wel verbod maaltijdbezorging (zelfstandig, commercieel en onder tijdsdruk met vervoermiddel door verkeer). Voorstel: Verbod koerierswerk tot 16 jaar, zelfstand en commercieel, onder tijdsdruk met vervoermiddel deelname aan verkeer.	Nadere Regelgeving kinderarbeid (NRK)	2023
Artistiek werk: versoepeling ontheffingen Nu: werkgever moet voor ieder individueel optreden kind tot 13 jaar ontheffing NLA vragen. Voorstel: versoepeling aanvraag ontheffingen tot 13 jaar Voorstel: 1) ontheffing minimaal aantal optredens; en 2.ontheffing per werkgever die veel met kinderen werkt.	Beleidsregel inzake ontheffing verbod van kinderarbeid (BOVK)	2023
Artistiek werk: versoepeling werk – en rusttijden Nu: maximaal 24 dagen per leeftijdsjaar en strikte werk- en rusttijden. Voorstel: versoepeling alleen voor kinderen van 10-12 jaar en 13-15 van aantal speeldagen en werk – en rusttijden in afstemming met producenten, ouders en kinderen.	BOVK voor kinderen tot 13 jaar en NRK voor kinderen van 13-15 jaar.	2023
Informatievoorziening.	N.v.t.	

Nu: versnipperde informatie over wet – en regelgeving vormen kinderarbeid. Voorstel: verbeteren informatie aan werkgevers, ouders en kinderen over wet – en regelgeving alle vormen van kinderarbeid.		
Jonge topsporters: Nu: alleen zelfregulering. Voorstel: VWS ontwikkelt strategisch kader voor sociaal veilige omgeving met topsportsector en gemeenten.	VWS	2e kwartaal 2023
Nader onderzoeken	**.**	
Beperking: normenkader jonge influencers/jonge ondernemers Nu: geen duidelijk normenkader jonge influencers/jonge ondernemers. Voorstel: Jonge Influencers/jonge ondernemers onder normenkader artistiek werk brengen.	Nadere regelgeving kinderarbeid	
Verantwoordelijkheid hoofd opdrachtgever Nu: begrip 'verantwoordelijk persoon' in ATW te beperkt gedefinieerd hetgeen handhaving bemoeilijkt. Voorstel: verkennen of en hoe verbreding verantwoordelijk persoon en daarmee mogelijk is.	Arbeidstijdenwet(ATW)	
Protocol kinderbegeleiding Nu: zelfregulering begeleiding en sociale veiligheid; twijfels over kwaliteit. Voorstel: in overleg met producenten uitwerken van nadere kwaliteitseisen begeleiding kinderen bij artistiek werk en verkennen verbeteren sociale veiligheid.	Zelfregulering	2023
Niet overnemen		
Recht op vergetelheid kind		
Geblokkeerde rekening kind		

Datum
14 september 2022

Achtergrondinfo

Jonge influencers

- Eind 2021 heeft de toenmalige Staatssecretaris van SZW naar aanleiding van een rapportage van Kassa over zeer jonge influencers (onder de 7 jaar) een meldpunt toegezegd: op de site van de NLA is informatie opgenomen over jonge influencers en vloggers en kunnen meldingen worden gedaan. De meldingen zijn beperkt (hooguit 2 per maand) en gaan over families die vloggen waarbij kinderen mogelijk een te grote rol spelen. Dit is voor de NLA nu lastig aan te pakken hetgeen een directie relatie heeft met het bredere knelpunt wie aansprakelijk gesteld kan worden.
- Met de nieuwe Mediawet moeten vloggers (vanaf 500.000 volgers, inschrijving KvK) als ze reclame maken dit duidelijk vermelden. Deze wetgeving is bedoeld om het kind te beschermen dat de vlog bekijkt, maar heeft ook effect op het kind/familie die vlogt. Hier wordt op gehandhaafd door het Commissariaat van de media.
- Bij het toepassen van het kader voor artistiek werk op deze groep wordt ook rekening gehouden worden met de nieuwe Mediawet in de zin van de afbakening van de groep waarop de regelgeving van toepassing te verklaren.

Juridisch kader.

- Op grond van Europese regelgeving (en bestaande ILO-verdragen) is in de Nederlandse wetgeving (ATW) bepaald dat alle arbeid door kinderen tot 16 jaar verboden is, tenzij het expliciet is toegestaan.
- Onder strikte voorwaarden kan arbeid door kinderen van 13 tot en met 15 jaar worden verricht (bijlage 1), maar dat is gebonden aan het soort werk en het aantal uren dat maximaal gewerkt mag worden.
- In de NRK zijn alle regels kinderarbeid verder uitgewerkt.
- Voor artistiek werk kan tot 13 jaar een ontheffing worden aangevraagd bij de NLA. De voorwaarden staan in de Beleidsregel inzake ontheffing van verbod van kinderarbeid (BOVK). Dit is, naast een alternatieve sanctie die vanaf 12 jaar kan (Bureau Halt), de enige arbeid die voor kinderen tot 13 jaar is toegestaan. De (complexe) regeling beschermt kinderen tegen te lang, te vaak of te zwaar werk. Deze regelgeving is in 2007 vereenvoudigd in het kader van het Actieprogramma vereenvoudiging SZW-regelgeving en is voor artistiek werk in 2016 voor de laatste keer aangepast.
- De NRK is voor het laatst in 2020 gewijzigd vanwege het verbod op maaltijdbezorging onder de 16 jaar. De voorstellen vragen aanpassingen in zowel de ATW, de NRK en de BOVK. Hierbij wordt rekening gehouden met de handhavingsvraagstukken en de capaciteit NLA.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Regelgeving	Ter informatie (niet verzenden)	Factsheet
2	Rapport Regioplan	Ter informatie (niet verzenden)	

Notes

1-1 Is IZ hier bij betrokken? Ivm onze internationale voortrekkers rol kinderarbeid?

1-2 Graag bespreken aan tafel

1-4 Leest alsof we werkgevers voorop zetten. Gaat allereerst om die kinderen. Moderniseren mag niet leiden tot slechtere omstandigheden voor kinderen.
En dan gelijk de vraag: als we toch moderniseren waarom niet ook aanscherpen waar nodig?

2-1 In combi met hierboven: hoeveel vrijheid krijgen kind influencers dan?

2-2 Mist die normen tav keten strenger worden

2-3 Volgens mij moet je wel 'betuttelend' willen zijn als het om kinderarbeid gaat

2-4 Kind vloggers is gewoon een verdien model geworden - oppassen dus

3-1 Hoeveel dan?

3-2 Je ziet 15 jarigen nu wel als runners in cafés waar alcohol wordt geschonken. Maar dan mogen zij het kennelijk niet serveren. Maar werken wel in die sfeer. Is dit toegestaan? En blijft dit toegestaan?

3-3 Wie zijn de voor en tegenstanders van 1900 vs 2000?

3-4 Mag dus bv de apotheek nog wel de fietsende buurjongens gebruiken?
Wat is definitie commercieel, hoge druk, etc?

3-5 Bespreken. Waarom niet en en. Dus beter handhaafbaar maken voor nla en tegelijkertijd gewoon ontheffing moeten aanvragen elke keer. 13 jarigen en jonger!!

3-6 Dus een 10 jarige mag 240 dagen optreden? Dat lijkt me erg veel. 48 weken van 5 dagen

Ik kan me niet voorstellen dat dat niet ten koste van school, sociaal leven en ontwikkeling gaat

3-7 Misschien begrijp ik het voorstel verkeerd: maar willen we 10-15 jarige meer dan 48 weken per jaar gaan laten werken??

3-8 Wat is definitie stage? Hele zomer in een strandtent?

4-1 Eens

4-2 Ja

4-3 En juist die groepen belangrijk!

4-4 En de druk om van die leuke hobby een verdien model te maken. Uit omgeving, door ouders en uit zichzelf

Notes

4-5 Ja dat moet zeker, maar dan moet dat normen kader er wel goed uitzien. Wat is het nu? En hoe zou het moeten zijn?
Wat zijn de huidige risico's voor de kinderen en hoe ondervangt dit normen kader die?

4-6 Ja, en denken vanuit belang en bescherming kind

5-1 Ja graag

5-2 Niet alleen in overleg met producenten, ook met ouders en verenigingen van bv kinderen waar het mis is gegaan

5-3 Maar waarom niet als apart recht? Vind ik best mooi

5-4 Heeft het onderzoek specifiek uitgezocht of dit een probleem is en komt er uit dat het dit niet is, of is het niet onderzocht en daarom geeft niet aan?

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

BRIEF ONDERTEKENEN

[redacted]

Aan Minister van SZW

Datum
17 maart 2023

[redacted]

nota

Beleidsreactie onderzoek Regioplan modernisering regelgeving kinderarbeid

[redacted]

Uiterlijk bij

Bijlage(n)
1

Aanleiding

In opdracht van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft Regioplan onderzoek verricht naar de mogelijkheden om binnen de geldende internationale kaders de wet- en regelgeving voor kinderarbeid te moderniseren. U heeft laten weten dat u de brief in reactie op het onderzoek van Regioplan snel wilt versturen.
In de bijgevoegde brief zijn zowel de opmerkingen van sociale partners als uw eigen opmerkingen verwerkt. Bijgevoegd is zowel een versie met revisies als een schone versie ter ondertekening.

[redacted]

De nota en brief zijn afgestemd met de Nederlandse Arbeidsinspectie en WBJA. De brief is ook afgestemd met IZ en extern met VWS, OCW, EZK en J&V.

Geadviseerd besluit

Akkoord gaan met de brief en met de laatste aanvullingen in verband met de reactie van sociale partners:

- Aanscherping voorwaarden: Voor het mogen werken van 13-14-jarigen tot 20:00 uur op een niet-schooldag en in een niet-schoolweek gaan dezelfde voorwaarden gelden als die nu gelden voor 15-jarigen voor het werken op een zondag: aantoonbaar toestemming ouders/voogd en instemming van de personeelsvertegenwoordiging/ Ondernemingsraad.
- Voor het werken van 13-14-jarigen op een zondag gelden eveneens deze voorwaarden. Dit is geëxpliciteerd in de brief.

Akkoord gaan met een kleinere wijziging in de planning:

- Op verzoek van Wetgeving is in verband met de haalbaarheid voor het doorvoeren van een aantal wijzigingen (bijv. tot 20 uur werken op niet schooldagen en in niet schoolweken) veranderd van in 2023 naar begin 2024.
  Nb. het verbod op flitsbezorging (motie Kathman/Maatoug) loopt volgens planning en wordt naar verwachting in het 2e kwartaal 2023 ingevoerd.

Indien akkoord verzoek ik u bijgaande schone versie te ondertekenen voor verzending aan de TK met als bijlage het rapport van Regioplan.

Datum
17 maart 2023

[redacted]

Kernpunten

Werkgroep Arbeid en Vitaliteit

- De conceptbrief is informeel voorgelegd aan sociale partners in de Werkgroep Arbeid en Vitaliteit (WAV) en op verzoek van de WAV via een schriftelijke ronde aan de Werkgroep Arbeidsrecht.
- Er was waardering voor de aanpak. Sociale partners waren het erover eens dat de conceptbrief niet naar de Regiegroep hoeft. Gevraagd werd om duidelijke informatie voor ouders en kinderen, het nog wat meer benadrukken van de rol van de ouders en de mogelijkheden voor ouders en kinderen om een klacht/melding te doen bij de Nederlandse Arbeidsinspectie over slechte omstandigheden tijdens werk of over dat jonge influencers kinderarbeid verrichten. De teksten zijn hierop aangepast.
- De FNV onderschreef in een schriftelijke ronde het verbod op flitsbezorging en een normenkader voor young influencing, maar bleek kritisch over het werken van 13-14-jarigen tot 20.00 uur en op zondag. De FNV vroeg om een nadere onderbouwing van dit voornemen en wijst erop dat tijd voor huiswerk, het gezin en voor andere sociale activiteiten ook van belang zijn. Ook is de zondag volgens de FNV nog steeds een rustdag.
- Reactie: De FNV lijkt voorbij te gaan aan het feit dat juist door de voorwaarde dat het werk tot 20.00 uur alleen op een niet-schooldag en in een niet-schoolweek mag, het aantal dagen per jaar beperkt blijft. Het grootste deel van de tijd gaan kinderen immers naar school. Rust – en werktijd blijven ook gelijk, dat is de voorwaarde die u stelt.
- Om voor 13-14-jarigen nog meer waarborgen in te bouwen is ons voorstel in de brief op te nemen dat voor het werken tot 20.00 uur dezelfde voorwaarden gelden als voor het werken van 15-jarigen op zondag, namelijk instemming van de personeelsvertegenwoordiging/ondernemingsraad en toestemming van de ouders/voogd. Dit alles moet, evenals voor zondag werken, ook aantoonbaar zijn en overlegd worden bij een inspectie zodat het gecontroleerd kan worden.
- Zondag is in een aantal sectoren, zoals de detailhandel waar kinderen vaak werken, al jaren in veel steden een werkdag geworden. Om op zondag te werken gelden voor 15-jarigen al strikte voorwaarden, namelijk dat de personeelsvertegenwoordiging/ondernemingsraad instemmen en ouders/voogd toestemming geven. Het ligt in de rede dit ook voor 13-14-jarigen als voorwaarde te stellen. In de brief is dit nu expliciet aangegeven. Hierbij komt nog dat er maar een beperkt aantal zondagen gewerkt mag worden. Op grond van de Arbeidstijdenwet (ATW) geldt immers ook voor jeugdigen en volwassenen al een beperking voor het werken op zondag. Dit geldt ook voor kinderen.
- Daarmee zijn er voldoende waarborgen om kinderen van 13-14-jaar de mogelijkheid te geven om tot 20.00 uur op een niet-schooldag en in een niet-schoolweek en op zondag te laten werken.
- In deze zin zal ook gereageerd worden naar de FNV en de WAV.

Toelichting

[redacted] *ontheffingen*

- Conclusie van de Arbeidsinspectie was dat een collectief systeem van ontheffingen geen meerwaarde heeft, het individuele systeem blijft daarmee gehandhaafd.

[redacted]

Datum
17 maart 2023

[redacted]

Communicatie
Met Communicatie is contact over het moment van uitgaan van de brief en de woordvoering en mogelijke persaandacht.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Onderzoek Regioplan Modernisering Regelgeving kinderarbeid	Verzenden aan TK	

[redacted]

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Openbaarmaken

28/11 OEZ
Bespr. 2 wkn

TER BESLISSING

[redacted]

Aan Minister van SZW

Datum
22 november 2022

[redacted]

nota

Kamerbrief Regioplan modernisering regelgeving kinderarbeid

[redacted]

Bijlage(n)
1

Aanleiding

- In het CD Gezond en Veilig Werken van 12 mei jl. heeft u toegezegd het rapport van Regioplan over modernisering regelgeving kinderarbeid, voorzien van uw reactie, na de zomer naar de TK te sturen.
- In de beleidsreactie wordt ook de afhandeling van de motie Kathmann/Maatoug over verbod op flitsbezorging < 16 jaar meegenomen.
- Bijgaand vind u een conceptbrief aan de TK. Hierin is de hoofdlijn van uw reactie op de nota van 8 september en de nota van 26 september verwerkt.
- Dit concept is intern afgestemd met WBJA, NLA en IZ en interdepartementaal met VWS (sport), OCW (influencers), EZK en J&V (recht op vergetelheid).
- Om uw reactie op Regioplan zoals door u toegezegd nog dit jaar naar de TK te kunnen sturen, dient het concept de laatste week van november aan sociale partners te worden voorgelegd via de Werkgroep Arbo en Vitaliteit (WAV) van de Stichting van de Arbeid (1 december) en de Regiegroep (7 december).

Geadviseerd besluit

- Gaat u akkoord met de conceptbrief en de voorstellen voor het aanpassen van wet- en regelgeving op korte en langere termijn?
- Gaat u akkoord met het voorleggen van dit concept (laatste week november) aan sociale partners?
- U wordt in deze nota tot slot expliciet gevraagd of u het stelsel met individuele ontheffingen wil handhaven [redacted]

Kernpunten

- Naar aanleiding van uw reactie op de eerdere nota's zijn enkele wijzigingen aangebracht in het maatregelenpakket. Uitgangspunt bij alle maatregelen is dat het beschermen van kinderen tegen te veel belasting door arbeid altijd voorop staat. In de beleidsreactie wordt een onderscheid gemaakt in wat op korte en wat op lange termijn wordt opgepakt en welke aanbevelingen wel of niet worden overgenomen.
- In lijn met de motie van Kathmann/Maatoug wordt in het eerste kwartaal van 2023 een verbod op flitsbezorging tot 16 jaar ingevoerd via aanpassing van de Nadere Regeling Kinderarbeid. Dit wordt nu verder uitgewerkt met WBJA en de Arbeidsinspectie.

- Voor bijbaantjes is na afstemming met WBJA voor 13-15-jarigen opgenomen dat zij tot 20.00 uur en op zondag mogen werken, maar alleen onder de voorwaarde dat de rust -en werktijden per dag en week gelijk blijven.
- Twee zaken worden later of in een breder traject opgepakt. Regioplan geeft voor deze onderwerpen wel een aantal handvatten, maar nadere uitwerking is nodig en complex. Dit geldt voor het regelgevend kader voor jonge influencers/jonge ondernemers en voor de ketenverantwoordelijkheid kinderarbeid.
    - Voor jonge influencers en jonge ondernemers geldt dat ook de door Regioplan geconsulteerde deskundigen niet tot overeenstemming konden komen over een normenkader. Gelet op de nadere uitwerking die gedaan moet worden voor jonge influencers/jonge ondernemers en de daarvoor benodigde capaciteit worden deze punten op de langere termijn opgepakt.
    - Het voorstel is om een mogelijke ketenverantwoordelijkheid voor kinderarbeid mee te nemen in de uitwerking van de Arbovisie, aangezien daarin ook aandacht is voor de rol van opdrachtgevers. Opgenomen is dat u de Kamer de tweede helft van 2023 informeert over de stand van zaken, zowel voor de wijzingen in wet -en regelgeving als de stappen en de termijnen die gezet zullen worden ter nadere uitwerking voor met name de jonge influencers/jonge ondernemers.
- U heeft aangegeven graag een recht op vergetelheid voor jonge influencers te willen. Dit ligt bij uw collega van Rechtsbescherming die voornemens is een wetsvoorstel om dit recht vanaf 12 jaar te regelen voor het kerstreces naar de TK te sturen.

Ontheffingen cultureel en artistiek werk

- Conform uw reactie op de eerdere nota is in de brief opgenomen dat u de aanbeveling van Regioplan om toe te gaan naar een stelsel waarin producenten die veel met kinderen werken 1 collectieve ontheffing aanvragen **niet** overneemt, maar het stelsel met individuele ontheffingen handhaaft.
- [redacted]
    - [redacted]
    - [redacted]
- [redacted]

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Brief rapport Regioplan	Akkoord en ter verzending	

[redacted]

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

24/3 [redacted] zie paar kleine opm.

Aan Minister van SZW

nota

Beleidsreactie onderzoek Regioplan modernisering regelgeving kinderarbeid

BRIEF ONDERTEKENEN

Directie [redacted]

Datum
17 maart 2023

Onze referentie [redacted]

Opgesteld door [redacted]

Tweede contactpersoon [redacted]

Uiterlijk bij

Bijlage(n)
1

Aanleiding
In opdracht van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft Regioplan onderzoek verricht naar de mogelijkheden om binnen de geldende internationale kaders de wet- en regelgeving voor kinderarbeid te moderniseren. U heeft laten weten dat u de brief in reactie op het onderzoek van Regioplan snel wilt versturen.
In de bijgevoegde brief zijn zowel de opmerkingen van sociale partners als uw eigen opmerkingen verwerkt. Bijgevoegd is zowel een versie met revisies als een schone versie ter ondertekening.

[redacted] influencing.
De nota en brief zijn afgestemd met de Nederlandse Arbeidsinspectie en WBJA.
De brief is ook afgestemd met IZ en extern met VWS, OCW, EZK en J&V.

Geadviseerd besluit
Akkoord gaan met de brief en met de laatste aanvullingen in verband met de reactie van sociale partners:

- Aanscherping voorwaarden: Voor het mogen werken van 13-14-jarigen tot 20:00 uur op een niet-schooldag en in een niet-schoolweek gaan dezelfde voorwaarden gelden als die nu gelden voor 15-jarigen voor het werken op een zondag: aantoonbaar toestemming ouders/voogd en instemming van de personeelsvertegenwoordiging/ Ondernemingsraad.
- Voor het werken van 13-14-jarigen op een zondag gelden eveneens deze voorwaarden. Dit is geëxpliciteerd in de brief.

Akkoord gaan met een kleinere wijziging in de planning:

- Op verzoek van Wetgeving is in verband met de haalbaarheid voor het doorvoeren van een aantal wijzigingen (bijv. tot 20 uur werken op niet schooldagen en in niet schoolweken) veranderd van in 2023 naar begin 2024.
  Nb. het verbod op flitsbezorging (motie Kathman/Maatoug) loopt volgens planning en wordt naar verwachting in het 2e kwartaal 2023 ingevoerd.

Indien akkoord verzoek ik u bijgaande schone versie te ondertekenen voor verzending aan de TK met als bijlage het rapport van Regioplan.

Kernpunten

Werkgroep Arbeid en Vitaliteit

- De conceptbrief is informeel voorgelegd aan sociale partners in de Werkgroep Arbeid en Vitaliteit (WAV) en op verzoek van de WAV via een schriftelijke ronde aan de Werkgroep Arbeidsrecht.
- Er was waardering voor de aanpak. Sociale partners waren het erover eens dat de conceptbrief niet naar de Regiegroep hoeft. Gevraagd werd om duidelijke informatie voor ouders en kinderen, het nog wat meer benadrukken van de rol van de ouders en de mogelijkheden voor ouders en kinderen om een klacht/melding te doen bij de Nederlandse Arbeidsinspectie over slechte omstandigheden tijdens werk of over dat jonge influencers kinderarbeid verrichten. De teksten zijn hierop aangepast.
- De FNV onderschreef in een schriftelijke ronde het verbod op flitsbezorging en een normenkader voor young influencing, maar bleek kritisch over het werken van 13-14-jarigen tot 20.00 uur en op zondag. De FNV vroeg om een nadere onderbouwing van dit voornemen en wijst erop dat tijd voor huiswerk, het gezin en voor andere sociale activiteiten ook van belang zijn. Ook is de zondag volgens de FNV nog steeds een rustdag.
- Reactie: De FNV lijkt voorbij te gaan aan het feit dat juist door de voorwaarde dat het werk tot 20.00 uur alleen op een niet-schooldag en in een niet-schoolweek mag, het aantal dagen per jaar beperkt blijft. Het grootste deel van de tijd gaan kinderen immers naar school. Rust – en werktijd blijven ook gelijk, dat is de voorwaarde die u stelt.
- Om voor 13-14-jarigen nog meer waarborgen in te bouwen is ons voorstel in de brief op te nemen dat voor het werken tot 20.00 uur dezelfde voorwaarden gelden als voor het werken van 15-jarigen op zondag, namelijk instemming van de personeelsvertegenwoordiging/ondernemingsraad en toestemming van de ouders/voogd. Dit alles moet, evenals voor zondag werken, ook aantoonbaar zijn en overlegd worden bij een inspectie zodat het gecontroleerd kan worden.
- Zondag is in een aantal sectoren, zoals de detailhandel waar kinderen vaak werken, al jaren in veel steden een werkdag geworden. Om op zondag te werken gelden voor 15-jarigen al strikte voorwaarden, namelijk dat de personeelsvertegenwoordiging/ondernemingsraad instemmen en ouders/voogd toestemming geven. Het ligt in de rede dit ook voor 13-14-jarigen als voorwaarde te stellen. In de brief is dit nu expliciet aangegeven. Hierbij komt nog dat er maar een beperkt aantal zondagen gewerkt mag worden. Op grond van de Arbeidstijdenwet (ATW) geldt immers ook voor jeugdigen en volwassenen al een beperking voor het werken op zondag. Dit geldt ook voor kinderen.
- Daarmee zijn er voldoende waarborgen om kinderen van 13-14-jaar de mogelijkheid te geven om tot 20.00 uur op een niet-schooldag en in een niet-schoolweek en op zondag te laten werken.
- In deze zin zal ook gereageerd worden naar de FNV en de WAV.

Datum
17 maart 2023

Onze referentie
[redacted]

waar dit duidelijk genoeg in staat?

Toelichting

[redacted] *ontheffingen*

- Conclusie van de Arbeidsinspectie was dat een collectief systeem van ontheffingen geen meerwaarde heeft, het individuele systeem blijft daarmee gehandhaafd.

[redacted]

Datum
17 maart 2023

Onze referentie
[redacted]

Communicatie
Met Communicatie is contact over het moment van uitgaan van de brief en de woordvoering en mogelijke persaandacht.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Onderzoek Regioplan Modernisering Regelgeving kinderarbeid	Verzenden aan TK	